

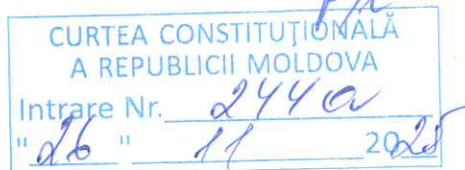

PRIMARUL satului ȘESTACI

MD-7234, s. ȘESTACI, rnul Șoldănești; tel: (272) 43-236; E-mail: primaria.sestaci@apl.gov.md

nr. 244 din 26.11.2025

Curtea Constituțională
a Republicii Moldova

E-mail: secretariat@constcourt.md

Scrisoarea de expediere a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate adresată Curții Constituționale a Republicii Moldova

Prin prezenta scrisoare, înaintăm Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, formulată în condițiile art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituția Republicii Moldova, art. 25 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională și ale Regulamentului Curții Constituționale, pentru a fi primită, înregistrată și examinată potrivit competențelor ce vă revin.

Sesizarea vizează controlul constituționalității unor dispoziții legale a căror aplicare este determinantă în exercitarea atribuțiilor Consiliului local ȘESTACI și a căror neconformitate cu Constituția este argumentată în detaliu în documentul anexat.

ANEXĂ:

1. Sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate – în original;
2. Copia deciziei Consiliului local ȘESTACI de acordare a împuternicirilor;
3. Hotărârea de validare a mandatului de primar;
4. Extras din Registrul de stat al unităților de drept

PRIMAR

Digitally signed by Guja Iacob
Date: 2025.11.26 12:45:10 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Iacob GUJA

document semnat electronic în conformitate cu Legea nr. 91 din 29.05.2014,
verificarea semnăturii poate fi efectuată la adresa: <https://msinq.gov.md>

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

***în temeiul art. 25 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 74 din 10.04.2025 cu privire
la Curtea Constituțională.***

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.2. Persoană juridică

1. Denumire și sediu: Consiliul local SESTACI

2. Numărul și data înregistrării: Legea nr. 764/2001

3. Numele administratorului

5. Reprezentant: Iacob GUJA, primarul s. SESTACI

6. Adresa reprezentantului: s. SESTACI, rnul Șoldănești

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor:

Prezenta sesizare are ca obiect contestarea constituționalității articolului I, alineatele (1), (2), (4), (6), (7), (8), (9), (10), (12) și (13) din Legea nr. 51 din 10 martie 2022, privind instituirea unor măsuri de susținere a activității gospodăriilor țărănești (de fermier) (în continuare, Legea nr. 51/2022).

Art. I alin. (1) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”Prin derogare de la prevederile art. 27 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), prezenta lege stabilește procedura de radiere a gospodăriilor țărănești /GȚ/ (de fermier) inactive din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier) și din Registrul fiscal de stat”.

Art. I alin. (2) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”Prin gospodărie țărănească (de fermier) inactivă se înțelege gospodăria țărănească (de fermier) care întrunește cumulativ următoarele condiții:

- a) este înregistrată până la 31 decembrie 2018;
- b) pe parcursul perioadei 1 ianuarie 2019–1 mai 2022 nu a efectuat operațiuni pe niciun cont bancar și/sau de plată;
- c) pe parcursul perioadei 1 ianuarie 2019–1 mai 2022 nu a deținut echipamente de casă și de control cu memorie fiscală;
- d) nu este fondatoare a unei persoane juridice;
- e) nu este înregistrată în calitate de subiect al impunerii cu TVA;
- f) nu înregistrează restanțe la bugetul de stat/local la situația de la 1 mai 2022;
- g) pe parcursul perioadei 1 ianuarie 2019–1 mai 2022 nu a beneficiat de sprijin financiar din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural”.

Art. I alin. (4) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”În termen de două luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat va identifica gospodăriile țărănești (de fermier) care întrunesc condițiile stabilite la alin. (2) și va prezenta Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Procuraturii Generale și Ministerului Afacerilor Interne lista gospodăriilor țărănești (de fermier) inactive în vederea pronunțării asupra acestora”.

Art. I alin. (6) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”După recepționarea informației prevăzute la alin. (5), Serviciul Fiscal de Stat, în termen de 10 zile lucrătoare, va prezenta primăriei care a înregistrat gospodăria țărănească (de fermier) lista gospodăriilor țărănești (de fermier) inactive pentru adoptarea deciziei de inițiere a procedurii de radiere a gospodăriei inactive din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier)”

Art. I alin. (7) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”Primăria va informa fondatorii gospodăriilor țărănești (de fermier), conform listei stabilite, despre inițierea procedurii de radiere, inclusiv prin afișarea listelor în locurile publice, pe panourile informative etc.”.

Art. I alin. (8) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”În termen de 10 zile lucrătoare de la adoptarea deciziei de inițiere a procedurii de radiere din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier), primăria va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a primăriei sau, în lipsa acesteia, pe panoul informativ al primăriei un aviz cu privire la inițierea procedurii de radiere din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier). Avizul va conține date cu privire la modalitatea și termenele de depunere a cererilor privind stoparea procedurii de radiere, de către gospodăriile țărănești (de fermier) care urmează a fi radiate, și de înaintare a creanțelor de către creditorii sau de către alte persoane interesate, de asemenea va conține adresa la care acestea pot fi depuse/înaintate”.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

Art. I alin. (9) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”Cererile privind stoparea procedurii de radiere și creanțele pot fi depuse/înaintate nu mai târziu de două luni de la data publicării avizului prevăzut la alin. (8)”.

Art. I alin. (10) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”Dacă cererile privind stoparea procedurii de radiere și creanțele nu au fost depuse/înaintate în termen de 3 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la alin. (9), primăria adoptă din oficiu decizia de radiere a gospodăriei țărănești (de fermier) din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier)”.

Art. I alin. (12) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”În termen de 3 zile lucrătoare de la adoptarea deciziei de radiere a gospodăriilor țărănești (de fermier) inactive, primăria va prezenta Serviciului Fiscal de Stat informația necesară în vederea radierii codurilor fiscale din Registrul fiscal de stat, de asemenea va informa fondatorii gospodăriilor țărănești (de fermier) despre radierea acestora”

Art. I alin. (13) din Legea nr. 51/2022 care prevede următoarele ”În termen de 15 zile lucrătoare de la data recepționării informației prezentate de primărie, Serviciul Fiscal de Stat va asigura:

- a) radierea codurilor fiscale ale gospodăriilor țărănești (de fermier) inactive din Registrul fiscal de stat fără efectuarea controlului fiscal;
- b) informarea prestatorului de servicii de plată despre necesitatea închiderii conturilor bancare și/sau de plată;
- c) anularea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturi, în cazul în care sunt aplicate;
- d) informarea Casei Naționale de Asigurări Sociale privind gospodăriile țărănești (de fermier) inactive radiate”.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Normele contestate stabilesc o procedură administrativă accelerată și *ex officio* de radiere a gospodăriilor țărănești (GT) considerate inactive. Această procedură constituie o derogare substanțială de la regimul general de lichidare prevăzut de art. 27 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier).

Consideer că prevederile incriminate contravin principiilor și garanțiilor fundamentale înscrise în Constituția Republicii Moldova, fiind în contradicție directă cu articolele 1 (Statul de drept, Justiția), 7 (Constituția, Lege Supremă), 9 (Libera inițiativă economică), 15 (Universalitatea), 16 (Egalitatea), 46 (Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia) și 54 (Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți).

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului este republica.
- (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

- (1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.
- (2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.
- (3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sunt factorii de bază ai economiei.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

Egalitatea

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.
- (2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.
- (3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Viciul de titlu și scopul real al Legii nr. 51/2022

O analiză preliminară relevă o contradicție intrinsecă și fundamentală între titlul Legii nr. 51/2022 și conținutul său normativ efectiv. Deși legea este intitulată ca o măsură de "susținere a activității gospodăriilor țărănești," textul său reglementează exclusiv măsuri de lichidare administrativă rapidă și forțată a entităților.

Obiectul real al reglementării nu este susținerea, ci curățarea Registrului Fiscal de Stat de entități inactive. Serviciul Fiscal de Stat (SFS) a identificat o listă de circa 95,5 mii de gospodării țărănești care îndeplinesc condițiile stabilite pentru radiere. Faptul că o lege menită formal să ofere sprijin conține doar mecanisme de lichidare forțată indică un viciu de tehnică legislativă și, implicit, o lipsă de transparență sau bună-credință în procesul de adoptare. Acest decalaj între pretextul legislativ și consecința juridică reală afectează previzibilitatea normei juridice. Previzibilitatea este o componentă esențială a securității juridice și a principiului statului de drept, garantat de art. 1 alin. (3) din Constituție. O normă care nu este clară sau care își disimulează scopul real subminează încrederea în autoritatea legii.

ÎNCĂLCAREA DREPTULUI LA PROPRIETATE PRIVATĂ ȘI A LIBEREI INIȚIATIVE ECONOMICE (art. 46 și art. 9). Calificarea GȚ ca proprietate protejată constituțional

Gospodăria Țărănească (de Fermier) reprezintă o formă de organizare specifică, fiind o manifestare directă a liberei inițiative economice, factor de bază al economiei, conform art. 9 alin. (3) din Constituție. Constituirea unei GȚ se realizează pe principiul liberului consimțământ (art. 10 alin. (1) din Legea nr. 1353/2000), presupunând eforturi administrative și financiare inițiale (taxa de înregistrare, art. 13 alin. (2) lit. d)).

GȚ deține un statut patrimonial protejat, incluzând drepturi de proprietate asupra bunurilor comune. Legea nr. 1353/2000 prevedea explicit că cota din bunurile comune se moștenește în modul stabilit de legislația civilă (art. 21 alin. (1)). Prin urmare, statutul legal al GȚ, cu drepturile patrimoniale aferente și potențialul său economic, intră sub sfera de protecție a dreptului la proprietate privată (art. 46) și a dreptului la moștenire (art. 46 alin. (6)). Ingerința statală în acest statut legal, prin procedura administrativă de radiere, constituie o atingere a acestor drepturi fundamentale.

Analiza disproporționalității măsurii de radiere (art. 46(1) coroborat cu art. 54)

Conform art. 54 alin. (4), orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății. Măsurile de radiere reglementate de Legea nr. 51/2022 eșuează în mod evident acest test de proporționalitate.

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerința și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Natura măsurii: Deposedare forțată, nu Susținere

Radierea codului fiscal al GȚ [art. I alin. (13) lit. a)] și informarea prestatorilor de servicii de plată în vederea închiderii conturilor bancare [art. I alin. (13) lit. b)] reprezintă măsuri de lichidare totală. Acestea duc la stingerea entității juridice și economice, echivalând cu o deposedare de statutul juridic și de potențialul patrimonial acumulat sau proiectat. O asemenea deposedare ar putea fi justificată doar pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire (art. 46 alin. (2)). Legea nr. 51/2022 instituie o "confiscare" de statut legal bazată pe inactivitate, nu pe ilicite, ceea ce contravine garanțiilor proprietății private, inclusiv prezumția caracterului licit al dobândirii (art. 46 alin. (3)).

Compararea cu standardele de lichidare (L. 1353/2000 și Codul Fiscal)

Legea nr. 51/2022 realizează o ingerință nepermisă prin eliminarea garanției judiciare. Conform regimului anterior (art. 27 din Legea nr. 1353/2000), lichidarea GȚ se realiza prin hotărâre a membrilor, în cazul lipsei datoriilor, sau prin **hotărâre a instanței de judecată** la cererea unui membru, a primăriei sau a SFS. Legea 51/2022 elimină intervenția judiciară pentru un număr masiv de 95,5 mii de cazuri de GȚ.

Mai mult, procedura administrativă de radiere a GȚ inactive (care nu au datorii) este, paradoxal, mai drastică și mai puțin protejată procedural decât procedura de stingere simplificată a obligației fiscale (art. 174¹ din Codul Fiscal) aplicabilă persoanelor juridice și fizice care practică activitate de întreprinzător, dar care au datorii. În cazul lichidării simplificate fiscale, SFS poate stinge obligația fiscală numai după ce au fost aplicate **toate măsurile de executare silită** și s-a stabilit lipsa de bunuri urmăribile. Prin contrast, Legea 51/2022 lichidează GȚ (care sunt adesea forme de subzistență rurală) fără a urma proceduri similare de verificare a executării silite, aplicând un standard inferior de protecție proprietății. Această discrepanță procedurală nu se justifică prin scopul urmărit (curățarea registrului) și încalcă grav art. 54 alin. (4).

Garanțiile procedurale inadecvate

Măsurile de notificare și termenele prevăzute de Legea nr. 51/2022 sunt disproporționate față de gravitatea consecinței (lichidarea). Primăria informează fondatorii prin afișarea listelor în locurile publice și prin publicarea unui avis în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web [art. I alin. (7) și (8)]. Cererile de stopare a procedurii de radiere și creanțele pot fi depuse în termen de numai două luni de la data publicării avizului [art. I alin. (9)].

Având în vedere că mulți fondatori sunt plecați din țară ("în căutarea câștigului") și au lăsat gospodăriile în așteptarea revenirii, procedura de notificare prin afișare publică și Monitorul Oficial este insuficientă pentru a asigura informarea efectivă și oportunitatea reală de a reacționa la o măsură cu impact patrimonial major. Jurisprudența relevantă subliniază că dreptul intern trebuie să prevadă garanții suficiente pentru a proteja persoana împotriva ingerințelor arbitrare ale statului. Decizia administrativă *ex officio* de radiere [art. I alin. (10)], bazată pe o notificare atât de precară, contravine acestor standarde.

Încălcarea dreptului la moștenire (art. 46(6))

Dreptul la moștenire este garantat expres de art. 46 alin. (6). Prin lichidarea forțată, Statul stinge preventiv statutul GȚ ca structură economică funcțională sau latentă. Această acțiune ignoră și anulează dreptul moștenitorilor de a decide continuarea activității sau de a prelua bunurile moștenite sub forma GȚ (art. 27 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 1353/2000). Legea 51/2022, prin mecanismul său, anulează posibilitatea moștenirii statutului juridic și potențialul economic al

GT, reprezentând o depozitare de statut legal. Curtea Constituțională a subliniat necesitatea unor proceduri clare și a despăgubirii în cazurile de depozitare de proprietate, chiar și indirectă.

ÎNCĂLCAREA PRINCIPULUI EGALITĂȚII ȘI NEDISCRIMINĂRII (art. 16). Criteriul arbitrar al inactivității fiscale (art. I alin. (2) lit. f))

Articolul 16 alin. (2) din Constituție garantează egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice. Această garanție presupune că tratamentul diferențiat trebuie să se bazeze pe criterii obiective și raționale, având un scop legitim.

Art. I alin. (2) lit. f) din Legea nr. 51/2022 stipulează că o GT inactivă supusă procedurii de radiere *nu* trebuie să înregistreze restanțe la bugetul de stat/local la situația de la 1 mai 2022. Acest criteriu instituie o distincție irațională între două categorii de GT inactive:

1. **GT Conformă:** (fără restanțe) – Este sancționată cu radierea administrativă.
2. **GT Neconformă:** (cu datorii/restanțe) – Este exclusă de la radierea simplificată și, implicit, rămâne în Registrul Fiscal.

Această reglementare conduce la o situație de discriminare inversă a conformității fiscale. În mod contraintuitiv, statul alege să radieze entitățile care nu generează costuri de colectare silită, lăsând pe cele cu datorii să persiste în registru, necesitând proceduri de recuperare mai complexe și, probabil, judiciare.

Incoerența legală și juridică

Raționalitatea unei legi menite să curețe registrul de entități inactive ar trebui să dicteze aplicarea procedurii simplificate în primul rând entităților care reprezintă o povară fiscală sau administrativă. Prin excluderea GT cu datorii, Legea 51/2022 își subminează propria justificare administrativă, penalizând entitățile "ușoare" și menținând entitățile "grele".

Acest tratament diferențiat, care nu se bazează pe o justificare rezonabilă în raport cu scopul declarat (optimizarea registrelor), introduce o incoerență juridică incompatibilă cu exigențele statului de drept (art. 1 alin. (3)).

Grupul vizat (GT inactive)	Criteriu fiscal (art. I alin. (2) lit. f))	Tratament conform L. 51/2022	Implicație Constituțională
Grupul 1	Nu înregistrează restanțe (conformă)	Radiere forțată, administrativă, rapidă	Sanționarea conformității; tratament nejustificat, art. 16.
Grupul 2	Înregistrează restanțe (neconformă)	Excluse de la radiere; rămân în Registrul Fiscal	Avantaj nejustificat; subminarea raționalității legii.

ÎNCĂLCAREA PRINCIPILOR AUTONOMIEI LOCALE ȘI DESCENTRALIZĂRII (Legea 435/2006 și art. 1 alin. (3))

Prevederile Legii nr. 51/2022, care delegă sarcini administrative complexe autorităților publice locale (APL), contravin principiilor esențiale care guvernează relațiile dintre autoritățile centrale și cele locale, garantate de statul de drept și Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă.

Viciul alocării resurselor financiare pentru competențe delegate

Legea nr. 435/2006 stabilește în mod imperativ la art. 3 lit. e) principiul corespunderii resurselor cu competențele, stipulând că resursele financiare și materiale alocate APL trebuie să corespundă volumului și naturii competențelor atribuite. În mod similar, art. 6 alin. (4) din aceeași lege precizează că delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora.

Legea nr. 51/2022 impune primăriilor sarcini administrative complexe și obligatorii, incluse în art. I alin. (6), (7), (8), (10), și (12). Aceste sarcini includ: identificarea listelor, adoptarea deciziilor de inițiere, informarea fondatorilor și, cel mai costisitor, publicarea avizelor în Monitorul Oficial al Republicii Moldova [art. I alin. (8)]. Toate aceste măsuri au fost impuse APL-urilor (care asigură servicii publice comunitare) fără a fi alocate resurse financiare suplimentare din bugetul de stat.

Impactul financiar neacoperit asupra bugetelor locale

Sarcina implementării procedurii de radiere pentru aproximativ 95,5 mii de GȚ generează costuri semnificative legate de taxele de publicare legală, resursele umane și costurile logistice. Nealocarea resurselor financiare necesare încalcă direct principiile descentralizării.

Cazul primăriei ȘESTACI, unde s-a constatat că bugetul local nu dispunea de mijloace financiare pentru acoperirea cheltuielilor aferente implementării Legii 51/2022, dovedește caracterul nefinanțat al sarcinii. Impunerea acestor cheltuieli obligatorii forțează APL-urile să restrângă fondurile destinate altor domenii esențiale, afectând astfel autonomia financiară și capacitatea administrativă a unităților administrativ-teritoriale. Această ingerință nejustificată în gestiunea financiară locală subminează art. 1 alin. (3) și principiile de bună guvernare.

<i>Sarcina impusă APL (Legea 51/2022)</i>	<i>Baza legală în L. 51/2022</i>	<i>Principiul încălcat (L. 435/2006)</i>	<i>Costul neacoperit/justificare</i>
Identificarea și inițierea procedurii de radiere.	art. I alin. (6)	Corespunderea resurselor cu competențele (art. 3 lit. e))	Efort administrativ și logistic (analiză 95.5 mii dosare)
Informarea fondatorilor și afișarea listelor.	art. I alin. (7)	Delegarea de competențe (art. 6 alin. (4))	Cheltuieli de resurse umane și materiale.
Publicarea avizului în Monitorul Oficial și pe pagina web/panou.	art. I alin. (8)	Asigurarea resurselor financiare necesare	Costuri directe de publicare; lipsa fondurilor APL.

<i>Sarcina impusă APL (Legea 51/2022)</i>	<i>Baza legală în L. 51/2022</i>	<i>Principiul încălcat (L. 435/2006)</i>	<i>Costul neacoperit/justificare</i>
Adoptarea deciziei de radiere și transmiterea către SFS/CNAS.	art. I alin. (10), (12)	Principiul autonomiei financiare (art. 120 Constituție)	Țimp alocat funcționarilor și externalizarea riscului de contencios juridic.

ÎNCĂLCAREA PRINCIPIULUI STATULUI DE DREPT ȘI A PREEMINENȚEI CONSTITUȚIEI (art. 1(3) și art. 7). Subminarea fundamentului legal al lichidării judiciare

Principiul statului de drept (art. 1 alin. (3)) impune ca acțiunile statului să fie previzibile, raționale și supuse controlului judecătoresc. Prin reglementarea lichidării administrative de către Primărie [art. I alin. (10)], Legea nr. 51/2022 elimină intervenția instanței de judecată (regimul general al Legea nr. 1353/2000) într-o chestiune cu consecințe patrimoniale definitive.

Transferul acestei competențe la nivel administrativ, bazat pe o definiție rigidă a inactivității și pe o notificare precară, deposedează cetățeanul de garanțiile inerente dreptului de acces la justiție (art. 20) și de dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe. Deși lichidarea simplificată fiscală (art. 174¹ din Codul Fiscal) este tot administrativă, aceasta intervine doar după ce au fost epuizate măsurile de executare silită, asigurând o mai mare diligență din partea statului. Lichidarea GȚ inactive (care nu au datorii) intervine ca o sancțiune automată de natură administrativă, nejustificată de pericolul social sau fiscal imediat, ceea ce contravine preeminenței dreptului.

Renunțarea la garanțiile fiscale și impactul asupra terților

Articolul I alin. (13) lit. a) prevede radierea codurilor fiscale ale GȚ inactive din Registrul fiscal de stat **fără efectuarea controlului fiscal**. Deși acest lucru elimină povara unui control pentru entitățile inactive, renunțarea la controlul fiscal prealabil reprezintă o eliminare a unei garanții procedurale esențiale.

Acest fapt are două consecințe negative majore:

1. **Incertitudine patrimonială:** Nu este garantată identificarea corectă a eventualelor creanțe sau litigii ascunse, lăsând deschisă posibilitatea deposedării de statut legal fără o clarificare financiară finală.
2. **Afectarea drepturilor terților:** Drepturile creditorilor sau ale altor părți interesate sunt compromise deopotrivă de lipsa controlului fiscal și de termenul extrem de scurt de două luni pentru înaintarea creanțelor [art. I alin. (9)]. Radierea celor 95,5 mii de GȚ fără o evaluare reală a situației financiare finale, prin decizie unilaterală a APL, contravine diligenței necesare unui stat de drept care trebuie să protejeze proprietatea privată și securitatea relațiilor contractuale.

Având în vedere argumentația juridică detaliată, se constată că articolul I, alineatele (1), (2), (4), (6), (7), (8), (9), (10), (12) și (13) din Legea nr. 51 din 10.03.2022 contravin valorilor supreme ale Statului de Drept, ale dreptății și atentează la drepturile fundamentale ale cetățenilor, în special la dreptul la proprietate și la libera inițiativă economică. Normele contestate instituie o procedură discreționară și disproporționată de lichidare administrativă forțată.

Prin urmare, se solicită onoratei Curți Constituționale să:

1. **Admită** Excepția de neconstituționalitate ridicată.
2. **Declare neconstituționale** prevederile articolului I, alineatele (1), (2), (4), (6), (7), (8), (9), (10), (12) și (13) din Legea nr. 51 din 10.03.2022 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității gospodăriilor țărănești (de fermier).

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

1. Decizia Consiliului local ȘESTACI nr. 6.9 din 10.11.2025 cu privire la acordarea unor împuterniciri

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria mea onoare și confirm prin semnătură că toată informația prezentată Curții Constituționale este veridică.

*Iacob GUJA, primarul s. ȘESTACI
reprezentant desemnat al Consiliului local*

7

document semnat electronic în conformitate cu Legea nr. 91 din 29.05.2014,
verificarea semnăturii poate fi efectuată la adresa: <https://msing.gov.md>

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

DECIZIE nr. 6.9
din 10.11.2025

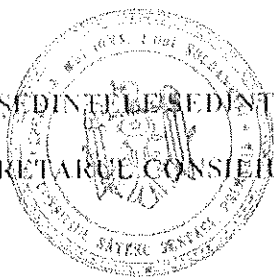
Cu privire la acordarea unor împuterniciri

În conformitate cu art. 14 alin. (3) al Legii nr. 436-XVI din 28.12.2006; art.25 alin.(1), lit.i) din Legea nr.74 din 10.04.2025 cu privire la Curtea Constituțională și în legătură cu necesitatea reprezentării intereselor Consiliului local la Curtea Constituțională, Consiliul local **DECIDE:**

1. Se împuternicește primarul s. ȘESTACI, Iacob Guja cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională din numele Consiliului local ȘESTACI.
2. Se acordă primarului Iacob Guja dreptul de a exercita în numele Consiliului local ȘESTACI toate actele procedurale, inclusiv dreptul de a semna sesizări de ridicare a excepției de neconstituționalitate în fața Înaltei Curți și de a transmite aceste împuterniciri unei alte persoane.
3. Controlul prevederilor prezentei decizii se pune în sarcina comisiei consultative de specialitate „Drept și Disciplină”.
4. Prezenta decizie intră în vigoare la data emiterii și se publică în RSAL.

Au votat: Pentru - 8 , Contra - 0, Abținut - 0

PREȘEDINTELE ȘEDINTEI
SECRETARUL CONSILIULUI

SIMIONICA MIHAIL
TOIA LARISA